

Концепція
розвитку цифрових компетентностей жителів
_____ територіальної громади

1. Загальні положення

Концепція розвитку цифрової грамотності жителів _____ територіальної громади (далі – Концепція) передбачає здійснення заходів щодо розвитку цифрової грамотності жителів _____ територіальної громади, впровадження відповідних стимулів для цифровізації суспільної сфери, усвідомлення наявних викликів, набуття мешканцями громади цифрових компетенцій, стимулювання використання та споживання цифрових технологій та електронних послуг.

Розвиток цифрових компетентностей жителів _____ територіальної громади полягає у впровадженні конкретних рішень, стимулів, мотивацій для збільшення попиту та формування потреб громадян щодо використання цифрових технологій, продуктів та послуг у всіх сферах життєдіяльності.

Концепція спрямована на популяризацію та заохочення місцевих жителів споживати та використовувати інформаційно-комунікаційні та цифрові технології, робити цифрові рішення доступними, щоб мотивувати ними користуватися.

Необхідно заохочувати місцевих жителів споживати та використовувати цифрові технології, зробити технології в доступними, щоб цифрові інфраструктури викликали бажання та мотивацію до них підключатися та ними користуватися.

1.1. Основні принципи Концепції

1. Доступність.

Доступність є базовою вимогою до функціонування системи е-послуг, цифрової освіти та інструментів формування цифрових навичок жителів громади.

У процесі реалізації Концепції має бути застосовано лише такі інструменти та створено елементи екосистеми цифрової освіти, які зможе використати кожен житель громади, незалежно від віку, соціального та матеріального становища з метою надбання необхідних компетенцій для ефективного використання цифрових сервісів.

2. Стратегічність

Передбачає функціонування системи, яка б формувала лояльне сприйняття цифрової трансформації, впровадження та швидку адаптацію смарт-рішень та та

діджиталізації усіх сфер громади, а також побудови стратегії залучення партнерів, соціально відповідального бізнесу.

3. *Комплексність*

Використання різних форматів актуалізації запиту та навчання. Принцип, який визначає необхідність формування системи, яка поєднує в собі існування та постійний розвиток у громаді спільноти цифрових менторів, діджитал-студентів, волонтерів, не лише шляхом навчання, але й шляхом формування цифрової культури на території територіальної громади..

4. *Методологічність*

Виклад та поширення матеріалу, обрання таких методів і форм навчання, які є простими, зрозумілими та інформативними для відповідної цільової аудиторії.

5. *Інноваційність*

Слугує орієнтиром на динамічні зміни в навколишньому світі та освітній діяльності, яка ґрунтується на розвитку різноманітних форм мислення, творчих здібностей, високих соціально-адаптаційних можливостей особистості. Вказаний принцип свідчить про відкритість, здатність до передбачення та прогнозування на основі постійної переоцінки цінностей, налаштованість на активні та конструктивні дії в ситуаціях, що швидко змінюються.

1.2. Терміни, які вживаються у цій Концепції

Цифрова грамотність – це здатність людини використовувати базові цифрові технології в сучасному цифровому суспільстві (цифрова грамотність включає комп'ютерну, інформаційну та медіаграмотність і є основою для формування/складовою частиною цифрової компетентності).

Цифрова компетентність – це інтегральна характеристика особистості, яка динамічно поєднує знання, уміння, навички та ставлення щодо використання цифрових технологій для спілкування, власного розвитку, навчання, роботи, участі у суспільному житті, відповідно до сфери компетенцій, належним чином (безпечно, творчо, критично, відповідально, етично).

Цифрова комунікація – це процес взаємодії осіб у цифровому середовищі з метою спілкування, обміну інформацією, організації спільної діяльності з використанням цифрових технологій.

Цифрова навичка – це спроможність виконувати певну дію з використанням цифрових технологій впевнено, з належною точністю і швидкістю, яка з часом стає автоматичною (на відміну від цифрової компетентності, яка дозволяє виконувати комплексні завдання в цифровому середовищі).

Цифрова освіта – це спосіб надання освітньої послуги з використанням цифрових платформ, нових цифрових і освітніх технологій, цифрових пристроїв та цифрових освітніх ресурсів.

Цифрова культура - це освіченість людини у сфері цифрових технологій,

творчі якості та здатності особистості, її вміння конструювати власні інноваційні рішення засобами цифрових технологій, спосіб творчої самореалізації людини, основою якого є діяльність із застосуванням цифрових технологій.

Цифрові послуги (державні або приватні) – це послуги, що надаються споживачам (громадянам, бізнесу та організаціям) у цифровому форматі за допомогою цифрових технологій, наприклад, надання цифрового зв'язку, інформації та/або цифрового контенту, послуг розрахункового обслуговування тощо.

IT-волонтерство — використання цифрових технологій не лише для власних потреб, але й для навчання інших та вдосконалення оточуючого світу.

Екосистема цифрової освіти — це системи всіх існуючих або новостворених сегментів, єдине функціонування яких дозволить підвищити рівень цифрових компетентностей населення.

Центр доступу до цифрової освіти — елемент єдиної системи цифрової освіти, з облаштованим робочим місцем, мета якого навчити отримувати міські послуги в режимі онлайн та використовувати електронні сервіси, надати можливість людям переглянути «освітній серіал» та підвищити свій рівень цифрової грамотності, отримати на місці консультацію щодо набутих знань та застосувати їх на практиці.

Смарт-бібліотека - це багатофункціональний елемент єдиної системи цифрової освіти у сфері розвитку та дозвілля, який забезпечує для користувачів можливість самостійно використовувати електронні сервіси «розумного міста» та технологічні новинки, є основним простором, де можливо підвищити рівень своєї цифрової грамотності.

Цифрова інфраструктура - комплекс технологій, продуктів та процесів, що забезпечують обчислювальні, телекомунікаційні та мережеві можливості електронної взаємодії, обміну даними, сигналами тощо.

Принцип безпеки - оцифрування документів.

Лендінг - це вебсторінка, призначенням якої є зробити доступними електронні міські сервіси для кожного жителя, використовуючи розміщення коротких змістовних інструкцій, та забезпечити жителів громади можливістю вільно використовувати міські інструменти підвищення цифрової грамотності населення.

Діджитал-клуб - це спільнота, що складається з жителів громади, які зацікавлені в підвищенні своєї цифрової грамотності та для яких в рамках вказаного клубу існує система заохочень.

2. Мета Концепції та очікувані результати від її реалізації

Концепцію розроблено з метою більш зрозумілого, безпечного та доступного для кожного жителя використання державних та міських електронних сервісів, сприяння в ефективному управлінні громадою, особистого розвитку жителів громади у цифровому суспільстві.

Очікуваними результатами розвитку цифрових компетентностей жителів громади є:

розвинута територіальна інтегрована система цифрової освіти; функціонування центрів доступу до цифрової освіти; ефективний безкоштовний курс з цифрової грамотності базового рівня;

взаємодія з усіма великими та середніми підприємствами з питань підвищення рівня цифрової грамотності працівників та громадськості;

єдина уніфікована електронна інструкція з використання електронних сервісів;

розвинута мережа смарт-бібліотек; розроблений лендінг цифрової освіти у місті; карта доступності цифрової освіти;

функціонування діджитал-клубу громадян;

зручна та розвинена цифрова інфраструктура;

формування лояльного ставлення до впровадження смартрішень в діяльності міської влади;

збільшення цифрового споживання;

закладення основи для подальшого розвитку цифрової економіки та підвищення конкурентноздатності в цій сфері;

збільшення кількості оброблених даних, які дозволяють отримувати цінну інформацію для використання в ділових процесах, суспільному житті, життєдіяльності громади;

розвинута цифрова культура в громаді завдяки обізнаному сприйняттю мешканцями цифрової реальності, набуттю необхідних навичок управляти нею та працювати в ній;

підвищений індекс використання державних, муніципальних та приватних електронних сервісів;

створення середовища, що унеможливорює корупцію як явище; втілення в життєдіяльність мешканців громади принципу «освіта протягом життя» шляхом використання технології онлайн-навчання із застосуванням цифрових освітніх ресурсів;

формування у споживачів (бізнес, держава, громадяни) мотивації та потреби у цифрових технологіях;

наявність навичок у мешканців громади, які б допомагали модернізувати, оптимізувати та розвивати власний бізнес і процеси життєдіяльності громади; розвинене вміння застосовувати цифрові технології для власних потреб; впровадження превентивних механізмів щодо виникнення нового виду дискримінації, спричиненої різними рівнями цифрової обізнаності населення у сфері використання цифрових технологій та електронних сервісів;

зменшення рівня кібератак та діджитал-шахрайств шляхом формування культури особистої безпеки у мережі та використанні цифрових технологій;

створення цільових програм з метою забезпечення комфортних умов для функціонування та розвитку цифрових технологій;

підвищення конкурентноздатності людини на ринку завдяки вмінню працювати з даними та їх аналізувати;

відкрита «гаряча лінія» для отримання відповіді на запитання щодо наявності та використання можливостей з підвищення рівня цифрових компетентностей в рамках концепції.

3. Доцільність розвитку цифрових компетентностей жителів громади

Відповідно до Закону України «Про освіту» інформаційно-комунікаційну компетентність визнано як одну з ключових компетентностей, необхідних кожній сучасній людині для успішної життєдіяльності. Програмою діяльності Кабінету Міністрів України, затвердженою постановою Кабінету Міністрів України від 12 червня 2020 р. № 471 визначено ціль – «українець, який хоче мати цифрові навички, може їх вільно набути».

Завдяки використанню онлайн та інших технологій громадяни можуть більш ефективно набувати знання, вміння та навички у багатьох сферах життя.

Цифрова грамотність повинна бути однією з головних компетенцій.

Активне впровадження інформаційно-комунікаційних технологій в систему суспільно-політичних відносин значно розширює можливості громадян щодо їх участі в процесах державного управління та впливу на прийняття управлінських рішень, створює умови для формування якісно нового рівня взаємодії органів влади та громадян.

Розвиток цифрової грамотності жителів Луцької міської територіальної громади обумовлений:

підвищенням рівня комфорту мешканців шляхом впровадження цифрових технологій абсолютно у всіх сферах людської діяльності;

збільшенням впливу технологій на розширення можливостей людей навчатись, працювати, відпочивати, взаємодіяти;

забезпеченням спрощеного доступу до послуг та товарів незалежно від віку;

полегшенням адаптивності до цифрових трансформацій і можливостей їх використання;

забезпеченням базових умов для ефективного управління громадою; підвищенням ефективності фінансових інструментів в умовах обмеженості фінансових ресурсів з метою вирішення соціальних питань через смартрішення;

оперативністю прийняття рішень на базі цифрового стандарту, базуючись на спроможності керувати інформацією та використовувати інформаційні бази даних;

підвищенням віку конкурентноздатних осіб на ринку праці; трансформацією освіти та навчального процесу в інформаційному суспільстві;

прискоренням економічного зростання цифрового ринку.

4. Основні завдання Концепції

Для ефективного реалізації Концепції та досягнення запланованих результатів необхідно:

дослідити кон'юнктуру ринку та цільову аудиторію з метою отримання

індексу рівня цифрової грамотності у громаді;

впровадити систематичний моніторинг динаміки рівня цифрової грамотності;

організувати безкоштовний курс базового рівня цифрової грамотності;

відкрити в громаді точки доступу до набуття цифрових компетентностей;

підвищити рівень цифрових компетентностей учнів, вчителів та батьків;

підвищити рівень цифрових компетентностей державних службовців та посадових осіб органів місцевого самоврядування;

створити та розвивати екосистему цифрової освіти; залучити усі виконавчі органи територіальної громади до впровадження Концепції, забезпечення доступності до електронних сервісів у будь-якій сфері;

запровадити принцип безпаперовості в роботі органів місцевого самоврядування шляхом розвитку цифрової грамотності у посадових осіб.

І таким чином досягти 100% цифрової грамотності населення за 5 років дії даної Концепції.

5. Заходи щодо розвитку цифрових компетентностей жителів громади

1. Аналіз нормативно-правових актів у сфері електронної демократії та цифрової грамотності.

2. Дослідження та аналіз кон'юнктури ринку, цифрових компетентностей основних цільових аудиторій громади:

соціологічне дослідження для різних цільових груп населення громади (державні службовці, люди похилого віку, безробітні, медичні працівники, педагогічні працівники, учні, люди з інвалідністю та/ або особливими потребами, підприємці тощо) з метою виявлення рівня цифрових компетентностей відповідно до Рамки цифрових компетентностей для громадян України;

проведення дослідження щодо чинників, які впливають на рівень цифрової грамотності населення у громаді;

проведення аналізу та розроблення рекомендацій щодо створення необхідної інфраструктури в громаді для підвищення рівня цифрових компетентностей населення.

3. Впровадження безкоштовних курсів з цифрової грамотності, які змістовно відповідають вимогам Рамки цифрових компетентностей для громадян України та потребам різних цільових груп населення громади за результатами соціологічного дослідження.

4. Формування партнерської мережі.

5. Модернізація бібліотек.

Передбачає їх перетворення у формат смарт-бібліотеки, що є поліфункціональним сегментом у сфері розвитку цифрової освіти, який забезпечує для користувачів можливість самостійно використовувати електронні сервіси «розумного міста» та технологічні новинки, а саме:

читання книг з АІІ-технологіями, що містять текстовий, звуковий і графічний режими;

наявність електронних книг – як доповнення паперового аналогу чи планшету;

друкування на 3D-принтері;

використання графічного планшету, 3D-ручки.

Крім того, бібліотеки існують як універсальні центри цифрової освіти, на базі яких буде забезпечено можливість пройти онлайн курс, користуватись інтернетом, отримати консультацію, пройти оффлайн курс з цифрової грамотності за напрямками використання смартфонів та комп'ютерів, навчитись використовувати електронні сервіси громади.

6. Формування та розвиток спільноти цифрових менторів, тьюторів та волонтерів.

7. Формування точок доступу до цифрових можливостей громади:

залучення приватного сектору;

технічне облаштування Центрів надання адміністративних послуг з метою забезпечення місць онлайн-освіти;

відкриття оффлайн хабів у партнерстві з Міністерством цифрової трансформації України;

розробка програмного забезпечення, яке буде містити у собі короткі змістовні інструкції наявних міських електронних сервісів.

8. Формування цифрової культури у закладах освіти:

щорічне здійснення моніторингу цифрових компетентностей адміністрації закладів освіти, вчителів та вихователів, випускники закладів загальної середньої освіти та професійно-технічних училищ, з метою виявлення прогалин та рівня цифрових компетентностей, а також щорічного відслідковування динаміки позитивних змін протягом дії даної Концепції;

розроблення стратегічних планів дій щодо цифровізації закладів освіти, які передбачатимуть заходи спрямовані на підвищення рівня цифрових компетентностей учасників освітнього процесу (керівників, вчителів, учнів, батьків тощо) відповідно до нових професійних стандартів та Рамки цифрових компетентностей педагогічних працівників, заходи спрямовані на підвищення рівня цифрових компетентностей учнів (а також заходи на здійснення інших напрямків цифрової трансформації закладу освіти, а саме покращення інфраструктури закладу освіти, збільшення швидкості підключення до мережі інтернет, автоматизації управління закладом, створення освітніх платформ з використанням LMS (Learning Management System), покращення якості та кількості цифрових освітніх ресурсів, е-підручників, е-журналів, е-розкладів занять, тощо);

створення та інтеграція Цифрових лабораторій в закладах середньої та професійно-технічної освіти;

формування мережі цифрових менторів та/або волонтерів у закладах вищої та професійно-технічної освіти.

9. Організація навчання посадових осіб органів місцевого самоврядування.

10. Організація та розвиток діджитал-клубу.

11. Формування мережі профільних курсів з цифрової грамотності базового

рівня.

12. Організація форуму цифрового спрямування для людей похилого віку.

13. Організація системи інформування про можливості підвищення, рівня цифрової грамотності:

створення інтерактивної карти цифрової освіти;

створення лендінгу цифрової грамотності;

розробка та розміщення афіш, інформаційне та маркетингове просування.

14. Створення маркетингової стратегії, яка буде спрямована на актуалізацію запиту щодо цифрових навичок. Промоція включатиме в себе заходи, які спрямовані на впровадження діджитал-культури та діджитал-гігієни, шляхом проведення тренінгів, фестивалів, конференцій з цифрової грамотності та інших форм залучення різних цільових аудиторій.

15. Створення комунікаційного плану популяризації Рамки цифрових компетентностей для громадян України серед населення громади, роз'яснення необхідності підвищення рівня цифрової грамотності, підвищення рівня захисту від шайхрайства та маніпуляцій в цифровому середовищі, уникнення інших небезпек в інтернеті, використанню цифрових технологій для навчання протягом життя та власного розвитку, для ефективного користування державними, комунальними та іншими електронними сервісами тощо;

16. Систематичний моніторинг ефективності обраних інструментів на реалізацію даної Концепції.

6. Строк виконання Концепції

Враховуючи стрімке впровадження цифрових технологій, реалізація Концепції розвитку цифрових компетентностей жителів громади розрахована до 5 років.